

Lőrincz Etel

Cégértől a logóig – arculattervezés I.

 NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Népi kézműves vállalkozás működtetése

A követelménymodul száma: 1004-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-020-30

A CÉGÉRTŐL A LOGÓIG-ARCULATTERVEZÉS I.

Mindannyiunk számára ismerős érzés, meg szeretnénk szerezni magunknak valamit, egy tárgyat, egy zenét...

Miért vásárolunk márkás "cuccokat" ?

"Kutatások igazolják, hogy agyunk számára mindegy, hogy milyen terméket lát, parfümöt vagy csizmát. A lényeg, hogy egy nagy márkát jelző szimbólum láttán olyan agyi területek aktiválódnak, melyek a jutalomért és pozitív érzelmeinkért felelősek. .

Tehát egy bizonyos márka mellett nem kizárólag a minősége, hanem az általa kiváltott kellemes érzés miatt voksolunk. Így lehetséges, hogy egy márkás holmi megszerzése, a tudat, hogy a mi tulajdonunk lett, máris pozitív érzelmekkel tölt el bennünket.....Úgy érezhetjük, többek, jobbak leszünk, ha tulajdonunkban van egy állandóságot, megbízhatóságot sugalló tárgyhiszen az állandóság érzet biztonságot nyújt.... Ugyanakkor, az adott termék megvásárlása nem csak saját csoportunkhoz való tartozás élményével gazdagít minket, hanem előfordulhat, hogy ha beszerezzük, egy olyan csoport részének érezhetjük magunkat, amihez tartozni szerettünk volna...

.....*Szijjártó Linda pszichológus:Így uralkodnak rajtunk a Márkás cuccok*

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ön egy kis településen él. Ahol a munkahely nagyon kevés és a város viszonylag messze van.

Van viszont a településnek olyan értéke, adottságai, amelyeket hasznosítani lehet. Szép a természeti és épített környezet. A település lakóiban még él a hagyományok, a kézművesség ismerete és szeretnének dolgozni. A településen többen is vannak, akik kézművességgel foglalkoznak, több népi kézműves szakmában járatosak, és jó ismerősi, szinte baráti viszonyban vannak egymással. Ismerik és tisztelik egymás munkásságát, egyetértenek a magyar népi hagyományok tiszteletében.

Hasonló adottságokkal rendelkező település több is van. Mondhatnánk, versenyben vannak egymással. Ebben a versenyben sikerrel szeretnének szerepelni, megélni.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. A single vertical line runs down the left side, creating a margin. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A reklám fontossága nem kérdés, a termékek, (portékák, áru,) megismertetésében, értékesítésében.

Ahhoz, hogy sikeresen kialakíthassuk saját magunk, vagy csoportunk "reklámtevékenységét", megalkossuk "arculatunkat" meg kell ismernünk ennek a tevékenységnek a néphez, népihez, kézművességhez kötődő történetét is.

A csoporthoz, közösséghez tartozás jeleit a legkorábbi időkben kialakította az emberiség, és máig is gyakorolja. Öltözködésben, jelvényekben mindenki számára tudtul adva, rangot, állapotot, sőt a "munkavégzést" a cselekvést, vagy várható cselekvést is.

Ezeket a jeleket, jelzéseket az adott kultúrkörben mindenki ismerte. Szóbeli közlés nélkül is egyértelmű volt az adott körülmény, szituáció: béke vagy háború, ünnep vagy munka, stb.

1. Jelvények, címerek, cégérek rövid története

1. ábra. Őskori emberek, a csoporthoz tartozás egységes jeleivel

1. ábra factfirst.com 2010. 11. 07

2. ábra. Egyértelműen felismerhető a jelekből, a történelmi, –művészettörténeti kor, sőt az ábrázolt emberek társadalmi, családi helyzete is.

2. ábra www.Sulinet.hu

3. ábra. A viselt színekkel és tárgyakkal (fegyverekkel) egyértelműen jelzett, a csoporthoz tartozás.

4. ábra. A címerekben szereplő jelek egyszerűek, könnyen érthetőek, megjegyezhetőek.

Ezeket a jeleket, címereket, és az azokhoz tartozó színeket véglegesnek tekintették, (lásd 3. ábra). A címereiket az épületeiken is megjelentették.

A címer olyan, általában pajzson viselt, meghatározott szabályok szerint megszerkesztett színes jelvény, melyet egy család, intézmény vagy testület a saját maga identifikálására (megjelölésére) örökletes, állandó jelleggel használ.

"A heraldika vagy címertan a címerekkel foglalkozó történeti segédtudomány. Elnevezését a heroldokról kapta, akik a címerek első középkori szakértői voltak."

3. ábra www.enseldavid.freeblog.hu 4. ábra www.sulinet.hu

5. ábra. Egy kódex oldal címer ábrázolásokkal Mátyás király könyvtárából (corvina)

6. ábra. id.Pieter Brueghel (1525–1569) Flamand festő műve. Az épületen zászló!

Otthonaik, később tevékenységük jelölésére, zászlót, képet, vagy a tevékenységet jelző tárgyat, jelet tettek. Ezek a jelek, jelzések, finomodtak, egyre árnyaltabbak, és egyre elterjedtebbek lettek. A középkortól az utcák házait, foglalkozást, tevékenységet jelző tárgyak, táblák, cégérek sokasága díszítette.

5. ábra, 6. ábra www.artportál.hu

7. ábra. Lakatosműhely cégére (jele)

A cégér vagy más néven céhjelvénny a középkorban elterjedt reklám- és tájékoztató eszköz.

Üzlet vagy műhely elé jól láthatóan kiakasztott tárgy, vagy jelképes ábrázolás, amely jelezte a kereskedelmi vagy ipari tevékenységet. Legtöbbször a mesterségre, foglalkozásra, műhelyre jellemző készítmény vagy használati tárgy, eszköz kicsinyített mása (pl. kulcs, borbélytányér, kocsikerék stb.). A cégért a műhely, a bolt, korcsma stb. bejárati ajtaja felett helyezték el.

Olyan esetekben, amikor nem jellemző készítmény vagy eszköz alkotta a cégért, hanem valamilyen más tárgy vagy ábrázolás, gyakran megtörtént, hogy a cégérről nevezték el a kérdéses helyet, leginkább vendégfogadót (pl. Kispipa, Páva, A két jóbarát stb.), boltot (A szerecsen, A huszár, A fehér pántlika stb.).

A mesterek, az egy szakmában dolgozók, céhekbe tömörültek. A céhek már a középkortól kezdve a kézművesek, iparosok érdekvédelmi szervezetei voltak. Azonban nemcsak a termékeket, és a céhtagokat védték a konkurenciától, más céhektől, vagy éppen a céhen kívüli „kontároktól”, hanem belső szervezetüket, életüket is maguk irányították.

A céhmesterré válást inasévek, legényévek, vándorlás előzte meg, s igen szigorú szabályai voltak mind az inas fogadásnak, mind a céhmesterré válásnak. A fizetendő tagdíjak, a mesterremek elkészítése, a tanuló- és a vándorévek időtartama céhenként különböző lehetett, de alapjaiban egyformán működött minden céhben. Inast csak az egész céh és a nyitott céhláda előtt fogadhattak, általában 3–5 évre, miután az inas igazolta, hogy törvényes házasságból származik, s lefizette a felvételi díjat a céh ládjába.

8. ábra. Céhlegények számára kiállított igazolások (Tuza csilla: Céhek, céhlevelek)

9. ábra. A céhjelek alkalmazása, céhpecséten, céhládán

Az az inas, aki sikeresen kitöltötte tanuló esztendeit, mesterétől pecséttel ellátott felszabadító levelet kapott, melyben a mester igazolta, hogy jól megtanulta a szakmát. Ez tulajdonképpen a hitelesített bizonyítvány volt. Az inas sorsból való felszabadítás megint csak az egész céh előtt történt, ünnepélyes formában, majd a legények maguk közé fogadták a felszabadult inast. A céhmesterré váláshoz azonban nem volt elegendő a szakma elsajátítása. Tapasztalatszerzés céljából más céheket is meg kellett látogatnia, lehetőleg külföldön. Ehhez szintén bizonyítvány készült, melyben a céh jelképei szerepeltek. A vándorlás alatt szerzett szakmai tapasztalatot is céges pecsétekkel hitelesítették. Minden szakmának, céhnek, megvolt a bejáratott útvonala, amit a jelölt végigvándorolt. A külföldre igyekvő legény ún. vándorkönyvet vitt magával, melybe a céhmester bejegyezte, hol, meddig, milyen céhnél, melyik mesternél tartózkodott a legény. A vándorkönyv egyben útlevélként is szolgált, ezért a legénynek megérkezése után a helység előljárójánál azonnal be kellett mutatnia. Ezért fontos volt a hitelesítés

Tuza Csilla cikke alapján: Céhek és céhlevelek 2010.

9. ábra: www.mek.oszk.hu, www.tankönyvtár.hu

A céhek jelképet alkottak maguknak, mellyel megkülönböztették a csoportjukat másokétól. A jeleiket megjelentették irataikon, pecsétjeiken, a céh iratait tartó ládákon, és az összejöveteleiket használt korsón, a céhkorsón is.

10. ábra. Habán céhkorsók

11. ábra. Takács céh céhkorsója és címere

A céhcímerek, a céhek, később a manufaktúrák által használt jelvények, nem mindegyike volt valódi címer. Csak azok tekinthetők céhcímernek, melyek pajzsba vannak foglalva és a céh állandó jelleggel használta.

A céhes heraldika a paraszti heraldika mellett a címertan egyik legkevésbé feldolgozott területe, mivel nagyon szerteágazó és nem túlságosan egységes.

"A céhek létrejötte a preheraldikus korra esik, ezért azok egyes jelképei is régebbiek lehetnek a heraldikánál. Az érdekközösségen alapuló csoportosulások Indiában már a Krisztus előtti 2000-es években megjelentek. A mesteremberek és a kézművesek céhekbe, illetve gildekbe tömörülése a 11. század végén kezdődött. Bizáncban a 9. századtól, Európában a 12-13. századtól a fejlett városokban egyre több egyesülés és testület jött létre, különféle szakmák szerint. A középkorban háromféle céh alakult ki, a vallási-jótékonyági (testvérületi), a kézműipari és a kereskedelmi (gilde).

Magyarországon az ipari termelést a keresztes hadjáratok és az idegen letelepülők lendítették fel. Az első céhek olasz és német mintára szerveződtek, megalapítóik is külföldiek (hospesek) voltak. A városi céhek Magyarországon a 13-14. században jöttek létre. Az első ránk maradt magyar céhlevél 1307-ből való, mely a kassai szűcsök kiváltságait tartalmazta, míg a kassai kereskedők statútumainak 1446-os átírata a legrégebb magyarországi kereskedőcéhi statútum is egyben." www.szabadenciklopedia.hu

A legrégebb magyar céhek a mészáros céhek lehettek. A húsfeldolgozással különféle szakemberek foglalkoztak. Ők voltak a nyakvágók, nyakazók, vágók, szúrók, nyúzók, bakók. A vágóhídon dolgoztak a vágólegények, török eredetű szóval a kaszablegények, akik az állatok leölésével és feldarabolásával foglalkoztak, a székálló legények a mészárszékekben a hús kimérését végezték. A magyar céhes ipar egyik legkorábbi emléke is a kaszab legényekhez kapcsolódik.

A mészároscéhek védőszentje általában Szent Mátyás apostol volt, akit többnyire szekercével ábrázoltak, mert egy legenda szerint bárdal lefejezték. A mészároscéhek címerében megjelenő bárdok ezért egyaránt tekinthetők a mesterség jelvényének és a védőszent attribútumának.

12. ábra. Tatai (Komárom megye) mészáros céh céhkorsója

A magyar királyok támogatták a céheket. Már III. Béla elrendelte a céhek iratainak tárolását. Nagy Lajos 1376-ban szabályozta és kötelezővé tette a céhrendszert. Zsigmond király 1402-ben az országos rendek közé iktatta a városi polgárságot, de a céhek virágkora Mátyás király uralkodásának idejére esik, amikor a palotaépítések és a reneszánsz kultúra átvétele óriási fejlődést hozott kézműiparban és számos külföldi mester telepedett le az országban. Csak a szabad kézművesek léptek szövetségre egymással, először a szabad királyi városokban, majd a mezővárosokban is. Idővel ezen testvériségek kiváltságos társaságokká váltak (közvetlen királyi fennhatóság, követek részvétele a rendi országgyűléseken, szabad bíró és plébános választás, vásártartási jog, árumegállító jog, vámmentesség, pallosjog), melynek célja a konkurencia kizárása és ezzel az árak fenntartása volt, a magas minőségű termelés folytatása mellett. [www. szabadenciklopedia.hu](http://www.szabadenciklopedia.hu)

A céhek virágkorukat a 14–15. században élték, amikor nagyfokú specializációra került sor. Jelvényeiket Európa-szerte a 14. században helyezték először pajzsra. A legtöbb céhcímer a 17–19. századból maradt fenn.

Egy városban az adott mesterségnek csak egy céhe lehetett. A rokonmesterségeket űző céhek gyakran egyesültek és egyesített céhek jöttek létre. A mesterlegények külön társaságot, ifjú-céhet alkottak.

A céhek részt vettek a város védelmében és városuk haderején belül a királyi hadjáratokban is, ami megkövetelte a saját zászló és más identifikáló jelképek használatát.

Brassóban például a várfalakon 32 torony és a 7 bástya volt található. Az utóbbiakat a hét legerősebb brassói céh fegyveresei őrizték. Minden céh szorosan zárt testületet alkotott, élén két céhmesterrel és a céh belső életét szabályozó statútumokkal.

A céhek a 13. századtól, majd elsősorban a 15–16. században kezdtek egyre nagyobb hangsúlyt helyezni a céh reprezentációjára. Termelői közösségként különféle ünnepeket rendeztek, saját egyenruhát készítettek, áruikat ellátták jelvényeikkel és az írásbeliség terjedésével irataikat a saját pecsétjükkel erősítették meg. Voltak saját kitüntetések, szertartásaik, védőszentjeik, kápolnáik, oltáraik, patrónusaik és címereik is. Ezek ábrázolása látható a pecséteken, céhládákon, céhbehívó táblákon, poharakon, céhkorsókon és céhlegénykorsókon, cégéreken, bútorokon, társasági szállásokon, kápolnákon, oltárokon, templomi padokon (céhstallum), céhes öltözékeken, síremlékeken stb.

A céhcímerek jelentős része heraldikailag megfelelő alkotás, bár azt ritkán készítették képzett heraldikusok. Ezért sokszor vétenek a heraldika szabályai ellen. Stílusuk mindig az adott kor jellegét követi. A 15. századi címerek még megtartják a későgótikus kerektaipú pajzsot, a 16–17. századiak reneszánsz pajzsot használnak, később elterjednek a barokk pajzsok. A 18. században sok céh hagyta el régi jelképét és helyette pompás barokk kartusba helyezte a címerét. A céhremekeken gyakran jelenik meg a kétfejű sas, mert a török kiűzése után a legtöbb céh a Habsburg uralkodóktól kapta szabadságlevelét. Ezenkívül a magyar címer is nagyon gyakori.

Arra is van példa, hogy több városnak volt közös céhe, vagy egy város céhcímerei közös zászlón jelentek meg.

13. ábra. Céhek zászlaja

Különféle céhek címerei

14. ábra. Különféle céhek címerei

A céhbeli mesteremberek is használtak címet, melyet általában a céhcímerből vezettek le vagy változtatás nélkül vették át. A személyi címet a sisak és a sisakdísz használata fejezi ki. A személyi kézműves címereket a levelezéskor használták és a pecsétre vésett ábráját gyakran nyomták a mesterlevelekre a nagy cégpecsét mellé.

Az ipari forradalom hatására egész Európában megszűnt a céhrendszer és a céhes termelés. Ez magával hozta a céhek jogi megszűnését is. Csehországban 1859. december 20-án törölték el a céheket. Magyarországon 1872-ben (1872. évi 8. tc.) az önálló kisiparosok számára a céhek helyett ipartársulatokat, majd ipartestületeket szerveztek, amivel megnyílt az út a szabad vállalkozás előtt.

A régi céhek jelvényei (főként a kisebb településeken) erősen hatottak az új szervezetek jelvényeire. Így a régi céhek túlélése megváltozott formában sok helyen a 20. századig is kimutatható. Manapság egyes területek szervezeti tagsága, mint például a bortermelők az újonnan megalakult szövetségüket szintén céhnek nevezi.

A kézműves címerek olyan mesteremberek címerei, akik a céhek vagy más ipari, művészeti szervezetek tagjaiként címet viseltek. A kézműves címerek tehát nem tévesztendőek össze a céhcímerekkel. A kézműves címerek a 14. század végén jelentek meg. Általában személyes vagy családi címerek voltak. A kézművesek és a parasztok eredetileg nem használtak teljes címet. Helyette a házjegyeket és a mesterségjegyeket részesítették előnyben.

A céhcímert annak tagjai nem használhatták változtatás nélkül, személyi címerként, de a házaikon utalási címerként (de: Hinweisschild), illetve a termékeiken garanciajegyként viselhették. A személyi címer ábráit általában a céh jelképeiből vezették le. Gyakran vétettek a heraldika szabályai, elsősorban a színtörvény ellen, amikor féltre fémet és színre színt helyeztek.

2. Miért szükséges a céh számára cégér ?

A cégérek szerepét átvették a logók.

A logó egy cég, szervezet vagy szolgáltatás egyedi, jól felismerhető, azonosításra szolgáló jele. Az egyedi vállalati arculat meghatározó eleme, a vállalat identitásának erős kifejezője, a vállalatra, termékre, szolgáltatásra, márkára jellemző formavilág eleme.

A logó elsődleges célja a megkülönböztetés, az egyértelmű jelölés megkönnyítve a tájékozódást a piac szereplői között.

A cégér, és a logó csupán része, a tevékenység, a vállalkozás vagy vállalat arculatának.

Az arculat legfontosabb részei:

- Logó, embléma, (régi nevén cégér),
- Jelmondat
- Szín
- Védjegy

A kézműves vállalkozások számára is hasznos kialakítani az arculatot, mely tükrözi a tevékenységet, mely a vevők és megrendelők számára, már megjelenésében garancia a jó minőségre, megbízhatóságra a népi kézművesség esetében a "tiszt forrásra", igényességre, értékre.

Az arculat

Az arculat a kézműves vállalkozáson belül olyan stratégiai irányítást és ennek megfelelő cselekvési tervet, olyan intézkedések összességét jelenti, amely a belső és külső minősítésnek és hírnévnek sikeres, tervszerű alakítását, építését célozza.

A arculat jelentősége:

- Azonosít és megkülönböztet
- A szolgáltatás minőségét meghatározza
- Irányt mutat, és tartalmazza a múltat

Összetevői:

- Magatartás
- Filozófia, kultúra
- Vizuális elemek

- Kommunikáció
- Reklám

A cég arculati elemei:

- Mi a vállalkozás múltja/ története
- Célkitűzése
- Profilja, tevékenysége
- A vállalkozás mérete

Formai elemek:

- A cég neve
- Emblémája
- Színvilága (pl. az egyenruhának, a levelek fejlécének, a logónakstb.),
- Levélpapír, névjegykártya designja ,kinézete, terve
- Milyen a műhely bejárata, (portál) feliratai
- Műhely berendezése

Hogyan kezelik a partnereket, milyen a hangvétel, a stílus stb.

Milyen a fellépés, megjelenés, a tárgyalóképesség, milyen a ruházat stb.

Milyen a termékértékesítési koncepció, a vevőszolgálat , (boltok, vásárok, on-line bolt)

A vállalkozás, műhely, arculatának kialakítását, nem lehet egyetlen nap alatt véghezvinni. Nagyon fontos a megelőző tervezés, piaci elemzés.

Az arculat tartalmi elemei akkor jelennek meg a valóságban is erőteljesen, ha sikerül minden résztvevővel, a műhely minden dolgozójával az adott szellemiséget elfogadtatni.

A legfontosabb elemeket arculati kézikönyvben fektetik le:

A vállalkozás arculatának tartalmi és formai alapelveit, kommunikációs szabályait és szempontjait, illetve a formai elemek és a **designrendszer** használatára vonatkozó szabályokat, előírásokat, papír alapú könyvben és/vagy elektronikus formátumban készítik.

A kézikönyvben fektetik le a legfontosabb szabályokat, az egyenletesség, következetesség folyamatosság biztosítása érdekében.

A szervezet arculatának formai elemei

- Alapvető elvárások: logó, betűtípus, színek, színek használata, példák a színek használatára, a kézikönyvben használt szakkifejezések magyarázata, jogelőd logó, cégér, használata, vállalatot megszemélyesítő figura,
- A céglogó alapváltozatai, használatuk, példák
- Jogi következmények: általános szabályok

- Az vállalkozás irodai papírairai: levélpapírok, névjegyek, feljegyzések, emlékeztetők, jelentések, kísérőkártyák, levelezési kártya, meghívókártya, boríték, címke, sajtóközlemények, sajtódosszié, mappa, dossziétartó, mintadarabjai, az utángyártás feltételei
- Ügyviteli nyomtatványok: bélyegzőlenyomatok, űrlapok, számítógépes nyomtatványok, műszaki és szerkesztési lapok...,
- Kiadványok: címlap, kiadványszerkesztés, reklámkiadványok, termékkatalógusok, belső kiadványok, belső telefonkönyvek, információs táblák...,
- Kiállítások vásárok, stand megjelenési arculata,
- Információs felület szerkesztése, panel grafikai tervek, tipográfia, áruhordozók
- Csomagolás
- Címkék
- Egyen- és formaruhák: kitűzők, megjelenés különböző rendezvényeken, (esetleg népviselet)
- Ajándék- és reklámtárgyak: ajándékozási alkalmak, ajándékozás kritériumai, értékhatárok, reklámtárgyak, fali naptárak, üdvözlőkártyák,
- Egyéb, pl. - elektronikus- kommunikáció, CD,
- Web alapú kommunikációs eszközök arculata: honlap

A logó, védjegyoltalom alá helyezve védjegyként is szolgálhat, ami alapján a védjegyjogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára. A védjegyet csak a jogosult használhatja, vagy használati engedélyt adhat másnak is. Ezáltal a logó komoly értéket képviselhet. Jeleként Magyarországon a ® szimbólumot használjuk, vagy a „Törv. védve” feliratot.

A márkanév a következőkből áll:

- forma
- szín
- betűtípus

A kiválasztásánál a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- felismerhetőség,
- egyszerűség,
- újdonság,
- eredetiség,
- emlékezetesség,
- egy termék, szolgáltatás azonosíthatósági képessége,
- az előzetesen meghatározott cél elérésének képessége.

A jelmondat

A jelmondat (más szóval szlogen) egy könnyen megjegyezhető mottó vagy frázis, amelyet a kommunikáció fontos elemeként üzleti, vallásos, vagy akár politikai környezetben is használnak

A jelmondat egy mondat, mely a márka szöveges üzenetét hordozza. Az üzenetben azt az okot kell megfogalmazni, amiért a fogyasztó az adott terméket vagy szolgáltatást megvásárolja. Az okot önmagában ígéretnek, amit a márka nyújt, ha birtokba veszik. Az ígéretet úgy kell kialakítani, hogy a márkát különlegessé és a többi márkától különbözővé tegye.

A jelmondat, ha teljesíti egy adott ország védjegy törvényben foglalt követelményeket, védjegyoltalom alatt állhat. (A védjegyoltalom az árujegyzékben felsorolt áruk illetve szolgáltatások körében kizárólagos használati jogot biztosít a védjegy jogosultnak. A módosított 1997. évi XI. törvény 1.§ (2) bekezdése szerint védjegy-oltalomban részesülő megjelölés lehet különösen: a) szó, szóösszetétel, beleértve a személyneveket és a jelmondatokat (stb.) Védjegyoltalom hiányában is felléphet a jogosult tisztességtelen verseny elleni keresettel, ténylegesen használt jelmondata védelmében.

Néhány példa , más területekről:

- L'Oreal – Mert megérdemlem!
- Pannon GSM – Az élvonal
- Whiskas – A macskák Whiskast vennének
- AXA – Másként, mint mások
- Sportszelet – Ha kell egy kis energia

3. Logók, emblémák, ma

A vállalkozások tulajdonosai némely esetben nyilatkozatot tesznek közzé, védjegyük védelmében. Példaként, egy, a tulajdonos engedélyével:

15. ábra. Solyom Gabriella nyilatkozata

A ma műhelyeket működtető kézművesek többsége rendelkezik arculattal, vagy legalábbis logóval.

A vásárokon bemutatókon a tevékenységüket tükröző, és mindig azonos megjelenésre törekednek. A termékeiket címkével látják el, melyen a használati utasítás, a méretek mellett a készítő logója, emblémája is szerepel.

A népművészetből nyert motívumok egy-egy település település címerébe is bekerülhettek.

Egyes rendezvényeknek is lehetnek, vannak jelképei. Azoknak a rendezvényeknek fontos erre figyelniük, amelyek rendszeresen megrendezésre kerülnek.

16. ábra. Magyarlukafa címere (Baranya) A település híres kézműveseiről és kézműves rendezvényeiről.

17. ábra. Duna Menti Folklór Fesztivál jele ([www. www.fesztivalkalauz.hu](http://www.fesztivalkalauz.hu))

18. ábra. A népi kézművességgel foglalkozók körében legismertebb és legfontosabb logók

TANUÁSI RÁNYÍTÓ

Keressen olyan kézműves tevékenységeket, szakmákat, melyek a céhek korától kezdődően a mai napig élnek.

Mi volt a cégérük régen, és milyen jelzésekről ismerjük fel ma, ezeket a foglalkozásokat, mesterségeket, mesterségek műhelyeit?

Miben maradtak azonosak, és miben változtak meg?

Soroljanak fel olyan vezetéckneveket, amelyek mesterségből erednek.

Keressék meg, melyik az a cégér, logó, amelyik jelzi, vagy jelezhetné ezeket a foglalkozásokat.

Az alábbi jeleket, emblémákat, mely kézműves foglalkozásokhoz sorolná?

19. ábra

Blank writing area with four horizontal lines.

20. ábra

Blank writing area with three horizontal lines.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Mely jelekből, jelképekből ismerhetünk fel egy – egy történelmi vagy művészettörténeti korszakot?

2. feladat

Mely jelekből jelzésekből ismerhetünk fel családi állapotot, társadalmi rangot?

Vegyük sorra a nagy történelmi korszakokat.

3. feladat

Mi a címer? Mi a cégér?

4. feladat

Ismertesse a cég jelvények, cégérek, használatának alkalmait, helyszíneit!

5. feladat

Sorolja fel néhány cég jellegzetes jelvényeit, ismertesse alkalmazásának lehetőségeit!

6. feladat

M az arculat, melyek a legfontosabb összetevői?

7. feladat

Melyek az arculati kézikönyv részei?

8. feladat

A jelmondat jelentősége

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Stílusjegyekből, ábrázolás módjaiból, az ember és környezet ábrázolás módjainak jellemzőiről. Az öltözetekről, az öltözeten viselt jelekről. Színekről, a színek alkalmazásáról. A viselt jelekről.

2. feladat

A társadalomban elfoglalt hely szintje szerinti a figurák díszítettsége, mérete, a képmezőben való elhelyezése. A legmagasabb rangúak fejdíszre koronként, és földrajzi helyszínenként jellemző, és jól felismerhetően megkülönbözteti viselőjét a többiektől.

A családaportrék esetében, a figurák egymáshoz való viszonya a képmezőben való elhelyezésük, méreteik, díszítettségük, egyes esetekben színeik szerint különböztethetők meg. Álló és ülő figurák mérete, elhelyezkedése, öltözete szolgálhat támpontként.

3. feladat

A címer olyan, általában pajzson viselt, meghatározott szabályok szerint megszerkesztett színes jelvény, melyet egy család, intézmény vagy testület a saját maga identifikálására (megjelölésére) örökletes, állandó jelleggel használ.

A cégér: Üzlet vagy műhely elé jól láthatóan kiakasztott tárgy, vagy jelképes ábrázolás, amely jelezte a kereskedelmi vagy ipari tevékenységet. Legtöbbször a mesterségre, foglalkozásra, műhelyre jellemző készítmény vagy használati tárgy, eszköz kicsinyített mása (pl. kulcs, borbélytányér, kocsikerék).

4. feladat

A céhjelvények, cégérek, a céhek egymástól való megkülönböztetését szolgálták. Alkalmazták a céhkorsóm, pecséten, céhládán.

A céhtagok fontos összejövetelein használták. Az inasok felszabadítása, legénnyé avatása, a legények mesterré avatása a nyitott céhláda előtt történt, és a cég pecsétjével ellátott irattal dokumentálták az eseményt. Az iratok és a befizetések a céhládába kerültek, és innen fizették ki a segélyeket is a bajbajutott céhtagoknak. A cég érdekszervezeti és minőségbiztosítási feladatokat is ellátott, szervezte a cég tagok életét, a vásárok rendjét, szabályozta a műhelyek berendezését, és a gyártott termékek milyenségét.

5. feladat

A céhek a 13. századtól, majd elsősorban a 15–16. században kezdtek egyre nagyobb hangsúlyt helyezni a céh reprezentációjára. Termelői közösségként különféle ünnepeket rendeztek, saját egyenruhát készítettek, áruikat ellátták jelvényeikkel és az írásbeliség terjedésével irataikat a saját pecsétjükkel erősítették meg. Voltak saját kitüntetések, szertartásaik, védőszentjeik, kápolnáik, oltáraik, patrónusaik és címereik is. Ezek ábrázolása látható a pecséteken, céhládákon, céhbehívó táblákon, poharakon, céhkorsókon és céhlegénykorsókon, cégérekon, bútorokon, társasági szállásokon, kápolnákon, oltárokon, templomi padokon (céhstallum), céhes öltözekeken, síremlékeken stb.

Jellegzetes céh jelvények:

- Takácsok: vetélő
- Mészárosok: bárd
- Borbélyok: tányér
- Fazekasok: fazekas edény
- Lakatosok: kulcs
- Csizmadia: csizma stb

6. feladat

A logó egy cég, szervezet vagy szolgáltatás egyedi, jól felismerhető, azonosításra szolgáló jele. Az egyedi vállalati arculat meghatározó eleme, a vállalat identitásának erős kifejezője, a vállalatra, termékre, szolgáltatásra, márkára jellemző formavilág eleme.

A logó elsődleges célja a megkülönböztetés, az egyértelmű jelölés megkönnyítve a tájékozódást a piac szereplői között.

Az arculat a kézműves vállalkozáson belül olyan stratégiai irányítást és ennek megfelelő cselekvési tervet, olyan intézkedések összességét jelenti, amely a belső és külső minősítésnek és hírnévnek sikeres, tervszerű alakítását, építését célozza.

7. feladat

A vállalkozás arculatának tartalmi és formai alapelveit, kommunikációs szabályait és szempontjait, illetve a formai elemek és a designrendszer használatára vonatkozó szabályokat, előírásokat, papír alapú könyvben és/vagy elektronikus formátumban készítik.

A kézikönyvben fektetik le a legfontosabb szabályokat, az egyenletesség, következetesség folyamatosság biztosítása érdekében.

A szervezet arculatának formai elemei

- Logó, betűtípus, színek, színek használata, példák a színek használatára, a kézikönyvben használt szakkifejezések magyarázata, jogelőd logó, cégér, használata, vállalatot megszemélyesítő figura,

- Jogi következmények: általános szabályok
- Az vállalkozás irodai papírárui: levélpapírok, névjegyek, feljegyzések, emlékeztetők, jelentések, kísérőkártyák, levelezési kártya, meghívókártya, boríték, címke, sajtóközlemények, sajtódosszié, mappa, dossziétartó, mintadarabjai, az utángyártás feltételei
- Ügyviteli nyomtatványok: bélyegzőlenyomatok, űrlapok, számítógépes nyomtatványok, műszaki és szerkesztési lapok...,
- Kiadványok: címlap, kiadványszerkesztés, reklámkiadványok, termékkatalógusok, belső kiadványok, belső telefonkönyvek, információs táblák...,
- Kiállítások vásárok, stand megjelenési arculata,
- Információs felület szerkesztése, panel grafikai tervek, tipográfia, áruhordozók
- Csomagolás
- Címkék
- Egyen- és formaruhák: kitűzők, megjelenés különböző rendezvényeken, (esetleg népviselet)
- Ajándék- és reklámtárgyak: ajándékozási alkalmak, ajándékozás kritériumai, értékhatárok, reklámtárgyak, fali naptárak, üdvözlőkártyák,
- Egyéb, pl. - elektronikus- kommunikáció, CD,
- Web alapú kommunikációs eszközök arculata: honlap

8. feladat

A jelmondat (más szóval szlogen) egy könnyen megjegyezhető mottó vagy frázis, amelyet a kommunikáció fontos elemeként üzleti, vallásos, vagy akár politikai környezetben is használnak

A jelmondat egy mondat, mely a márka szöveges üzenetét hordozza. Az üzenetben azt az okot kell megfogalmazni, amiért a fogyasztó az adott terméket vagy szolgáltatást megvásárolja. Az okot önmagában ígéretnek, amit a márka nyújt, ha birtokba veszik. Az ígéretet úgy kell kialakítani, hogy a márkát különlegessé és a többi márkától különbözővé tegye.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Tuza Csilla cikke : Céhek és céhlevelek Levéltári füzetek: 2010.

Solyom Gabriella: Jogi nyilatkozat, 2010.11.09. (A szerző engedélyével)

hu.wikipedia.org/wiki/Cégér 2010.11.07

http://www.logoterv.hu/magyar/oldalak/cehek_cegerek 2010.11.07.

http://www.mult-kor.hu/20101006_cehek_es_cehlevelek

Magyar Országos Levéltár oldalán, Tuza Csilla cikke 2010.06.06.

<http://hu.wikibooks.org>

Szijjártó Linda :Így uralkodnak rajtunk a Márkás cuccok Levéltári füzetek, 2010

<http://bel.freeweb.hu/erettsegi/ceh.htm>

www.logoterv.hu/magyar/oldalak/cehek-cegerek Horvéáth Dezső írása

Bogdán István: Régi magyar mesterségek

<http://oszk.hu>

Bertényi Iván:Kis magyar címertan Gondolat Budapest, 1983

Feiszt György: Rövid magyar címertan és pecséttan Tankönyvkiadó:Budapest, 1986

Hivatkozások:

<http://bel.freeweb.hu/erettsegi/ceh.htm>

Wikipédia: Cégér

Képanyag: a fenti hivatkozásokkal, Internet

AJÁNLOTT IRODALOM

Alfred Genser (1838–1891), osztrák heraldikus könyve, a Zunftwappen und Handwerker-Insigien. Eine Heraldik der Künste und Gewerbe (Frankfurt, 1898)

Dr. Szádeczky Lajos: Iparfejlődés és a céhek története Magyarországon okirattárral (1307–1848)

/Bp, 1913/

Bevilaqua Borsody Béla: A budai és pesti mészáros céhek ládáinak okiratai (1270–1872)/Bp, Franklin Társulat Nyomdája MDCCCXXXI/

Nagybákay Péter: Magyarországi céhbehívótáblák. /Corvina Kiadó, 1981/

Duray Kálmán: A váci céhek. /Vác, 1912/

Bácskai Vera: Magyar mezővárosok a XV. században. /Bp, 1965/

Dr. Winkler Elemér: A soproni céhek története a XV–XIX. században. /Sopron, 1921/

Pozsár István: A csongrádmegyei céhek története. /Csongrád, 1912/

Horváth Zoltán: Egy mezőváros céhes ipara. /Nagykőrös, 1943/

Szűcs Jenő: Városok és kézművesség a XV. századi Magyarországon. /Bp, 1955/

Bártfától Pozsonyig: Városok a 13–17. században. Szerkesztette Csukovits Enikő–Lengyel Tünde. /Bp, 2005/

M. Schindler Gyula: A selmecbányai céhek élete. /Selmecbánya, 1909/

A(z) 1004–06 modul 020–as szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 215 02 0010 31 01	Csipkekészítő
31 215 02 0010 31 02	Fajátékkészítő
31 215 02 0010 31 03	Faműves
31 215 02 0010 31 04	Fazekas
31 215 02 0010 31 05	Gyékény-, szalma- és csuhéjtárgykészítő
31 215 02 0010 31 06	Kézi és gépi hímző
31 215 02 0010 31 07	Kosárfonó és fonottbútor-készítő
31 215 02 0010 31 08	Szőnyegszövő
31 215 02 0010 31 09	Takács
31 215 02 0100 21 01	Kosárfonó

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
21 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató